ALGEMENE HANDLEIDING
NieuwsMakers lespakket (beknopte versie)

1. INLEIDING

NieuwsMakers
NieuwsMakers is een lespakket voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. Met behulp van het lespakket zullen de leerlingen - onder begeleiding van de leerkracht - zelf nieuws maken en deze publiceren in hun eigen online nieuwsmedium: de Nieuwstool. Met behulp van het lespakket maken de leerlingen niet alleen verschillende nieuwsitems, maar worden ze zich ook bewust van de verantwoordelijkheid van de journalistiek om mensen te informeren. Daarnaast leren zij - door analyses van zelf gevonden nieuwsuitingen - kritisch te kijken naar nieuwsmedia en krijgen ze meer vat op de betrouwbaarheid van bronnen.

Cultureel burgerschap
Cultureel burgerschap is diep verankerd in het NieuwsMakers lespakket. Dit burgerschap verwijst naar de manier waarop verschillende mensen in de samenleving anderen vanuit zijn of haar functie informeren over belangrijke zaken. De culturele burger zet andere burgers aan het denken. Denk aan een politicus, een activist voor een bepaald goed doel, een theatermaker die een maatschappelijk stuk maakt, een kunstenaar die een probleem via een schilderij laat zien en natuurlijk ook de journalist. De culturele burger houdt de 'gewone' burger een spiegel voor en biedt informatie waardoor hij een mening kan vormen over belangrijke onderwerpen of problemen in de samenleving.
Deze zelf opgelegde verplichting tot informeren is dan ook meteen het belangrijkste verschil met de 'gewone' burger. De gewone burger heeft natuurlijk ook verplichtingen: zoals zichzelf informeren over de maatschappij, zich houden aan de regels van het land, stemmen ten tijde van verkiezingen, goed zorgen voor zichzelf en de omgeving, maar de culturele burger heeft daar een extra verantwoordelijkheid bij. Dit is een erg belangrijke taak, waarvan de jonge nieuwsmakers zich bewust worden.

Burgerschap
Naast deze vorm van dit specifiek burgerschap, wordt er door de leerlingen die werken met het NieuwsMakers lespakket ook gewerkt aan andere domeinen van burgerschapsonderwijs. De kern van het burgerschapsonderwijs is dat de leerlingen betrokken raken bij hun omgeving. In de gemedialiseerde maatschappij waarin we tegenwoordig

leven zijn nieuwsmedia daarbij onmisbare bronnen. Zij berichten vanuit verschillende invalshoeken over nieuws dat zich dichtbij voltrekt, maar ook over landelijk nieuws. Het zelf maken van nieuws zorgt ervoor dat de leerlingen op een geheel eigen wijze betrokken raken bij hun omgeving. Onder het kopje Kerndoelen vindt u meer informatie over de specifieke domeinen binnen het burgerschapsonderwijs waar NieuwsMakers bij aansluit.

Mediawijsheid

Mediawijsheid is te definiëren als het geheel aan kennis en vaardigheden, dat nodig is om actief, bewust en kritisch te participeren in onze gemedialiseerde samenleving. Ook mediawijsheid is daarmee verankerd in het NieuwsMakers lespakket: door analyses van verschillende nieuwsitems leren leerlingen bewust te kijken naar mediaboodschappen. Door zelf nieuws te maken, ervaren ze hoe het mediaproces werkt en zijn ze beter in staat journalistieke boodschappen te doorgronden. Onder het kopje Kerndoelen vindt u meer informatie over de specifieke mediawijsheidcompetenties die ingebed zijn in het NieuwsMakers lespakket.

KlasseTV & Nieuws in de klas

Het lespakket NieuwsMakers is een digitaal lesproduct, samengesteld door KlasseTV en Nieuws in de klas. KlasseTV is een overzichtelijk internetportaal met digitaal lesmateriaal voor alle groepen van het basisonderwijs. Op KlasseTV vindt u videoclips die afgestemd zijn op het lesprogramma van de vijf grote educatieve uitgeverijen. Nieuws in de klas helpt docenten in het primair en voortgezet onderwijs nieuwsmedia in hun lesprogramma te verwerken. Gebruikmakend van de Nieuwsservice werken zij met hun leerlingen aan taalvaardigheid, mediawijsheid en burgerschap.

Nieuwsservice

Een belangrijke ondersteuning bij dit lespakket is de Nieuwsservice van Nieuws in de klas. In veel van de lessen analyseren leerlingen verschillende nieuwsitems en met de Nieuwsservice heeft u makkelijk toegang tot diverse nieuwsmedia.

De Nieuwsservice is gemakkelijk en kosteloos aan te vragen. Maak eerst een account aan via www.nieuwsindeklas.nl/mijn-account en kies vervolgens van welke dienst u gebruik wilt maken.

Voor het primair onderwijs zijn de volgende diensten beschikbaar:
1. Bezorgdienst voor docenten: u kiest één of meerdere dag- of weekbladen die u graag zou ontvangen op uw school of bij u thuis. Gedurende twee weken ontvangt u per dag kosteloos twee exemplaren van de gekozen

dagbladen op uw school. U kunt elke titel één keer per half jaar aanvragen. U kunt ervoor kiezen dat alle dag- en weekbladen tegelijk bezorgd worden in twee weken, of u spreidt de ingangsdata van de dag- en weekbladen. De bezorging gaat altijd in op een maandag (m.u.v. weekbladen, deze worden één keer per week op donderdag of vrijdag bezorgd). Aanvragen van de bezorgdienst kan tot één week voor de gewenste ingangsdatum.

1b Bezorgdienst voor leerlingen
De bezorgdienst is er ook voor uw leerlingen. Zij ontvangen dan één titel gedurende twee weken. U dient dit voor uw leerlingen aan te vragen door de adressen van de leerlingen te uploaden op de site van de nieuwsservice. U kunt vervolgens aangeven welke dag- of weekbladen zij willen ontvangen en voor welke periode. De adressen van de leerlingen worden uiteraard uitsluitend gebruikt voor de bezorging van de aangevraagde nieuwstitels

2. Toegang tot online archieven: bij veel nieuwsmedia wordt er geld gevraagd wanneer u sommige artikelen (verder) wilt lezen. Via deze dienst bieden de bladen, wederom voor twee weken, gratis toegang aan scholen en hun leerlingen.
3. Nieuwsmediaportal: dit is een gebundeld overzicht van alle aangesloten nieuwstitels, inclusief apps en social media accounts.

2. INHOUD LESPAKKET

Het lespakket NieuwsMakers bevat verschillende onderdelen.

- Algemene handleiding
- Informatie voor de ouders
- Lessen NieuwsMakers
- Werkbladen voor de leerlingen
- Draaiboek presentatie
- Toolkit
- Online Nieuwstool
- Drie video's met als onderwerpen: introductie NieuwsMakers, introductie Journalistiek en Cultureel burgerschap

Informatie voor ouders

In de brief aan de ouders is te lezen wat het NieuwsMakers lespakket globaal behelst. Uiteraard wordt er ook verteld dat er een presentatie op komst is, waar zij middels een nieuwsbericht van op de hoogte zullen worden gesteld.

NIEUWS MAKERS

Lessen NieuwsMakers

Het NieuwsMakers lespakket bestaat uit zes lessen van zestig minuten. De lessen kunnen worden verdeeld over een periode of tijdens een projectweek worden ingezet. Het lespakket bestaat uit drie fases.

Informeren & Analyseren
De leerlingen krijgen informatie over het journalistieke proces dat wordt doorlopen wanneer je een nieuwsitem produceert. Ze leren hoe je een onderwerp kiest, aan wat voor nieuwscriteria een item moet voldoen, aan welke journalistieke regels je gebonden bent en hoe je een interview op de juiste wijze afneemt. Deze informatie krijgen de leerlingen via de Toolkit en werkbladen, maar het is zeker ook informatie die ze vergaren door zelf te analyseren. Met gerichte opdrachten onderzoeken de leerlingen hoe nieuwswaardig bepaalde items zijn, of de noodzakelijke W's en de H (wie, wat, wanneer, waar, waarom en hoe) zijn terug te vinden en of de journalistieke regels in acht zijn genomen. Door deze analyses zijn de leerlingen actief bezig met (het proces van) nieuws maken en wordt een kritische kijk ontwikkeld op het produceren ervan.

Maken & Selecteren
De leerlingen gaan - onder begeleiding - op pad om nieuws te vergaren. Er zijn vijf soorten nieuwsitems die in groepjes van twee of drie kinderen gemaakt zullen worden, te weten: het nieuwsbericht, de column, het betoog, de fotoreportage en de nieuwsvideo. De leerlingen zullen dus zelf interviews doen, foto's en films maken en komen met al dit materiaal terug naar school. Nadat het nieuws 'gemaakt' is, is het tijd om te selecteren. De leerlingen bekijken de informatie kritisch: wat is informatie die ze nodig hebben en wat is informatie die overbodig is? Ze selecteren het nieuws en maken het nieuwsitem.

Publiceren en presenteren
De leerlingen publiceren hun nieuwsitems in de Nieuwstool en presenteren deze, aan de hand van het draaiboek, aan de ouders.

Werkbladen leerlingen

Bij elke les hoort een werkblad voor de leerlingen, dat zelfstandig of in groepjes gemaakt wordt. Er staan analytische opdrachten in, lees- en kijkopdrachten, maar ook heel praktische opdrachten. Belangrijk is dat nieuws toegankelijk is tijdens het maken van de opdrachten, dat kan door

middel van de Nieuwsservice. Leerlingen zullen vaak een nieuwsitem moeten zoeken en bekijken.

Draaiboek presentatie

In het draaiboek van de presentatie is te zien hoe u de ouders op een overzichtelijke en leuke wijze kunt ontvangen. Stap voor stap is te lezen hoe u deze presentatie organiseert.

Toolkit

De Toolkit is een tekstueel hulpmiddel voor de leerlingen, waarin verschillende begrippen worden uitgelegd die ze nodig hebben bij het produceren van nieuwsitems. Cultureel burgerschap, algemeen burgerschap, betrouwbaarheid van bronnen, de functie van media in de maatschappij, nieuwswaarde, journalistieke regels en de vijf W's en de H. Met deze theorie bij de hand, zullen de leerlingen in staat zijn hun eigen items kritisch te bekijken, maar ook de items van hun klasgenoten.

Drie video's

In de video's worden drie belangrijke begrippen uitgelegd. De eerste video gaat over de Nieuwstool: hierin is het proces dat de leerlingen de komende tijd aan zullen gaan, in beeld gevat. Leerlingen zien een klas nieuws zoeken, websites bekijken, mensen interviewen, nieuws selecteren en nieuws invoeren in de Nieuwstool. De tweede video is een introductie in de journalistiek. In de video is een kindreporter te zien die op verschillende nieuwsredacties (radio-, tv-, internet-, en krantredacties) rondloopt. Duidelijk wordt dat, ongeacht welke soort journalistiek je bedrijft, het journalistieke proces op dezelfde wijze wordt doorlopen. Het gaat uiteindelijk om de inhoud. De derde video gaat over cultureel burgerschap en de rol van de journalist als cultureel burger.

3. LESSEN

Hieronder een overzicht van de lessen. Bij de lessen waar een * bij staat, heeft u de Nieuwsservice nodig.

*Les 1. Journalistieke regels**

Introductie	video en klasgesprek	klassikaal
Kern	woordweb en klasgesprek	klassikaal/groepjes
Afsluiting	video en werkblad	klassikaal/individueel

*Les 2. Cultureel burgerschap**

Introductie	video en woordweb	klassikaal
Kern	gesprek over bronnen	klassikaal
Afsluiting	werkblad en themabepaling	individueel/groepjes

*Les 3. Nieuwsproductie samenstellen**

Introductie	vraaggesprek	klassikaal
Kern	werkblad	groepjes
Afsluiting	uitleg redactievergadering	klassikaal

Les 4. Interviewtechnieken

Introductie	klasgesprek	klassikaal
Kern	werkblad	individueel/in duo's
Afsluiting	klasgesprek	klassikaal

Les 5. Selecteren van nieuws

Introductie	klasgesprek	klassikaal
Kern	maken van de nieuwsitems	groepjes
Afsluiting	items bespreken met groepjes	groepjes

Les 6. Presenteren en publiceren

Introductie	uitleg volgorde presentaties	klassikaal
Kern	presentatie nieuwsitems	klassikaal/groepjes
Afsluiting	groepsgesprek	klassikaal

Opdrachten behorend bij de presentatie

De opdrachten die horen bij de presentatie zijn opdrachten die u de leerlingen zelfstandig kunt laten uitvoeren. De leerlingen maken een betoog (twee leerlingen), een column (twee leerlingen) en een nieuwsbericht (twee leerlingen) die nodig zijn voor de presentatie aan de ouders. Idealiter geeft u de leerlingen een ander nieuwsitem dan ze al hebben gemaakt tijdens het lespakket.

Verdiepingsopdracht

De verdiepingsopdracht is een extra opdracht, die de leerlingen zelfstandig kunnen uitvoeren: de leerlingen gaan een reportage maken. Dat doen zij met een werkblad dat op dezelfde manier als de werkbladen van de andere nieuwsitems is opgebouwd. De leerlingen lezen een voorbeeld van een reportage, zoeken vervolgens voorbeelden in nieuwsmedia en bereiden tot slot zelf een reportage voor. De opdracht is geschikt voor een groepje van drie leerlingen.

Aanvullende opdrachten

De aanvullende opdrachten zijn suggesties voor opdrachten om het lespakket mee uit te breiden of om los van het lespakket te doen, zodat u zorgt dat de leerlingen - ook wanneer zij niet met NieuwsMakers aan het werk zijn - betrokken blijven bij het nieuws. Het gaat hier om de opdrachten Raad het nieuws, de Nieuws Quiz, Het nieuws bespreken en Het Vrolijk Nieuws Journaal.

4. TOELICHTING OP DE WERKVORMEN

Elke les kent bepaalde werkvormen. Hieronder worden de verschillende werkvormen kort besproken.

Woordweb

Door middel van een woordweb gaat u met leerlingen associëren over een bepaald onderwerp. Het zogenoemde spinwoord geeft weer waar u dieper op in wilt gaan. Doelen van het woordweb zijn de leerlingen aan het denken zetten en hen enthousiasmeren voor het onderwerp.

Video

De video geeft meer informatie over een bepaald onderwerp. Deze informatieve video wordt ondersteund door een voice-over, zodat de leerlingen toelichting krijgen op de beelden.

Werkblad
Bij elke les is een werkblad toegevoegd. Bij de meeste werkbladen geven leerlingen antwoorden op vragen, vullen zij een schema in of krijgen ze de opdracht een nieuwsitem te zoeken en hier actief mee aan de slag te gaan. Op de werkbladen staan vaak weetjes die handig zijn voor deze journalisten in spe.

De werkbladen die horen bij les 3 zijn anders dan de rest van de werkbladen in het NieuwsMakers lespakket. Elk groepje van twee of drie kinderen krijgt hier namelijk een werkblad, corresponderend met het nieuwsitem dat zij gaan maken. Ze kunnen de werkbladen het betoog, de column, de nieuwsvideo, de fotoreportage of het nieuwsbericht krijgen. In deze werkbladen zien de leerlingen een voorbeeld van het nieuwsitem. Vervolgens krijgen ze de opdracht om in de nieuwsmedia nog een voorbeeld van dit item te zoeken en tot slot maken ze een 'Plan van Aanpak' voor hun eigen versie van dit nieuwsitem.

Presentatie nieuwsitems
In deze werkvorm laten de groepjes zien wat hun Plan van Aanpak is en wat hun nieuwsitem is (geworden). Het is een klassikale les waar aandacht voor elkaar een vereiste is.

Gesprek
In de afsluiting staat een presentatie van hetgeen geleerd is centraal. Resultaten en bevindingen worden mondeling weergegeven. De werkvorm heeft als doel stil te staan bij de gemaakte opdrachten en ervaringen te delen. Tevens kan een gesprek het uitgangspunt zijn voor een discussie.

5. AANSLUITING BIJ DE KERNDOELEN

Het lespakket NieuwsMakers sluit aan bij de kerndoelen van de leerlijnen:

- Nederlands
- Oriëntatie op jezelf en de wereld
- Kunstzinnige oriëntatie

en sluit, zoals eerder gelezen, aan op verschillende competenties van Mediawijsheid en de domeinen democratie, participatie en identiteit van het Burgerschapsonderwijs.

NIEUWS MAKERS

Nederlands

Mondelinge communicatie

1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Schriftelijke communicatie

4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
5. De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.
6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.
7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
8. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.
9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Oriëntatie op jezelf en de wereld

36. De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
37. De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
38. De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Kunstzinnige oriëntatie

55. De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering

voor aspecten van cultureel erfgoed.

Burgerschap

Domein democratie

- Kennis over de democratische rechtsstaat en politieke besluitvorming.
- Kennis over democratisch handelen.
- Kennis over maatschappelijke basiswaarden.
- Bewustzijn dat bij samenleven in een democratie niet alleen wettelijk vastgelegde vrijheden en rechten horen maar ook het leven met plichten en dilemma's.
- Bewustzijn dat een democratie zich doorlopend in een proces van verandering bevindt.

Domein participatie

- Kennis over de basiswaarden en mogelijkheden voor inspraak.
- Ontwikkeling van houding en vaardigheden die nodig zijn om op school en in de samenleving actief mee te kunnen doen.

Domein identiteit

- Verkennen van de eigen identiteit: voor welke (levensbeschouwelijke) waarden sta ik en hoe maak ik die waar?
- Bereid zijn om je te verdiepen in andere culturen, opvattingen en gewoonten zonder de eigen identiteit uit het oog te verliezen.

Mediawijsheid (mediawijzer.net)

B1. Inzicht hebben in de medialisering van de samenleving.
B2. Begrijpen hoe media gemaakt worden.
B3. Zien hoe media de wereld kleuren.
C1. Informatie vinden en verwerken.
C2. Content creëren.
S2. Doelen realiseren met media.